

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการเลี้ยงกบนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านอีเม้ง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. ทองสุข วันแสน

ปีที่ทำการประเมิน 2546

บทคัดย่อของ

นายเสรี ผางแสน
นายไพฑูย์ พันธุ์หนองหว้า
นายสงวน บัวลอย
นายชูศักดิ์ หงส์มาลา
นายเสนัด อุดมทรัพย์
นางสาววนิดา ภูักดี
นายเชิดศักดิ์ เอกปริญญา
นายอุทัย ถนอมพล

วัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร

เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเลี้ยงกบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 โรงเรียนบ้านอีเม้ง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีคุณภาพ

วิธีดำเนินการประเมิน

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้คือบัณฑิตศึกษา โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ศูนย์เทคนิคสุวรรณภูมิ ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 59 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดจากบัณฑิตศึกษา โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ศูนย์เทคนิคสุวรรณภูมิ ประจำปีการศึกษา 2546 โดยกำหนดขนาดได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 50 คน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อตอบแบบสอบถามให้ได้จำนวน 50 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ประเมินผล สร้างขึ้น เพื่อสอบถามบัณฑิตศึกษา โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ศูนย์เทคนิคสุวรรณภูมิ จำนวน 3 ฉบับ แต่ละฉบับมี 2 ตอน มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) เพื่อสอบถามบัณฑิตศึกษา โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์เทคนิคสุวรรณภูมิ รวม 3 ด้านคือ ประเมินความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหลักสูตรการเรียนรู้ และประเมินความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยในเรื่อง วัตถุประสงค์ เนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ระยะเวลาการเรียนรู้ และการประเมินผล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสอบถามบัณฑิตศึกษา โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์เทคนิคสุวรรณภูมิ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการประเมินเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรการเลี้ยงบนา ใน 3 ด้านคือ ความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหลักสูตรการเรียนรู้ และความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยในเรื่อง วัตถุประสงค์ เนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ระยะเวลาการเรียนรู้ และการประเมินผล

3.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ประเมินดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา รายงานการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

3.2.2 กำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านประเมินความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ ด้านประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหลักสูตรการเรียนรู้ และด้านประเมินความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยในเรื่อง วัตถุประสงค์ เนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ระยะเวลาการเรียนรู้ และการประเมินผล

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านความเที่ยงตรงเนื้อหา ภาษา และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

- 1) ผศ.ดร.ทองสุข วันแสน อาจารย์สถาบันราชภัฏสุรินทร์
- 2) ผศ.ทัศนีย์ ปิ่นสุวรรณ อาจารย์สถาบันราชภัฏสุรินทร์
- 3) นายปรีชา คำภักดี ผู้อำนวยการระดับ 9 โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
- 4) นายชาญยุทธ บุศเนตร ผู้อำนวยการระดับ 9 โรงเรียนสิงห์โคกคดงมัน

เหล่างามวิทยา

- 5) นายไพจิตร ศรีหนา ผู้อำนวยการระดับ 9 โรงเรียนจีเหล็กชัยคอนแดง

3.2.4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้ดีขึ้น

3.2.5 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นจำนวน 3 ฉบับ

4.2 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการนำเสนอหลักสูตรฉบับร่างต่อบัณฑิตศึกษา โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์เทคนิคสุวรรณภูมิ เสร็จแล้วแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาที่เลือกได้ จำนวน 50 คน ในระหว่างวันที่ 15-28 สิงหาคม พ.ศ. 2547 แล้วเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และการตัดสินผลการประเมิน

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าจะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1.2 ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดจะวิเคราะห์โดยแยกแยะความเหมือนหรือความสอดคล้องและความแตกต่างของเนื้อหาสาระแล้วสรุปสาระสำคัญในเชิงบรรยาย

สรุปผลการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการยกร่างหลักสูตรการเรียนรู้อารมณ์และการเรียนรู้การเลี้ยงกบนา คณะผู้ดำเนินการได้ร่วมกันยกร่างหลักสูตร โดยการนำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน มายกร่างตามรายละเอียดองค์ประกอบของหลักสูตร โดยยึดทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร ที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ได้หลักสูตรซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ สภาพปัจจุบันและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถภาพที่มุ่งเน้น หน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ลักษณะรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

2. ผลการประเมินหลักสูตร

2.1 ผลการประเมินประเมินความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ จากการประชาพิจารณ์ของกลุ่มบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ จำนวน 50 คน ในด้านหลักสูตรมีความสอดคล้องระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการเรียนรู้ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณารายหน่วยพบว่า มีความสอดคล้องในระดับมาก 8 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ประวัติและความเป็นมาของพันธุกรรม, หน่วยที่ 2 หลักการจัดทำบ่อเลี้ยงกบ, หน่วยที่ 3 การเพาะเลี้ยงกบนา, หน่วยที่ 4 การผสมพันธุ์และการวางไข่, หน่วยที่ 5 การอนุบาลลูกอ๊อด, หน่วยที่ 6 การอนุบาลลูกกบ, หน่วยที่ 8 การดูแลรักษา และหน่วยที่ 10 การจับจำหน่าย การตลาด และการบัญชี ($\bar{x} = 3.71, 3.75, 3.82, 3.57, 3.75, 3.92, 3.60, 3.98$ และ S.D. = 0.46, 0.44, 0.39, 0.50, 0.44, 0.26, 0.59, 0.34) ส่วนอีก 2 หน่วย มีความสอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง คือ หน่วยที่ 7 การเลี้ยงกบโต และหน่วยที่ 9 โรคและศัตรู ($\bar{x} = 3.42, 3.50$ และ S.D. = 0.50, 0.57)

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหลักสูตรการเรียนรู้ จากการประชาพิจารณ์ พิจารณ์ของกลุ่มบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ จำนวน 50 คน ในด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมเนื้อหาสาระในหลักสูตรการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$ S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายหน่วยพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก อยู่ 8 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ประวัติและความเป็นมาของพันธุกรรม, หน่วยที่ 2 หลักการจัดทำบ่อเลี้ยงกบ, หน่วยที่ 3 การเพาะเลี้ยงกบนา, หน่วยที่ 5 การอนุบาลลูกอ๊อด, หน่วยที่ 6 การอนุบาลลูกกบ, หน่วยที่ 7 การเลี้ยงกบโต, หน่วยที่ 8 การดูแลรักษา และหน่วยที่ 9 โรคและศัตรู ($\bar{x} = 3.67, 3.78, 3.64, 3.57, 3.60, 3.75, 3.75, 3.57, 3.67$ และ S.D. = 0.47, 0.41, 0.48, 0.48, 0.55, 0.49, 0.50, 0.47) ส่วนอีก 2 หน่วยมีความเหมาะสมระดับปานกลาง คือ หน่วยที่ 4 การผสมพันธุ์และการวางไข่ และหน่วยที่ 4 และหน่วยที่ 10 การจับจำหน่าย การตลาด และการบัญชี ($\bar{x} = 3.46, 3.50$ และ S.D. = 0.55, 0.49)

2.3 ผลการประเมินความสอดคล้องภายในหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยในเรื่องวัตถุประสงค์ เนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ระยะเวลาการเรียนรู้ และการประเมินผลจากการประชาพิจารณ์ของกลุ่มบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ จำนวน 50 คน ในด้านความสอดคล้องภายในหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยในเรื่องวัตถุประสงค์ เนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ระยะเวลาการเรียนรู้ และการประเมินผล พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณารายหน่วยพบว่ามีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด 7 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ประวัติและความเป็นมาของพันธุกรรม

กบ, หน่วยที่ 2 หลักการจัดทำข่อยเลี้ยงกบ, หน่วยที่ 3 การเพาะเลี้ยงกบนา, หน่วยที่ 7 การเลี้ยงกบโต, หน่วยที่ 8 การดูแลรักษา, หน่วยที่ 9 โรคและศัตรู และ หน่วยที่ 10 การจับจำหน่าย การตลาด และการบัญชี (\bar{x} = 4.64, 4.63, 4.69, 4.65, 4.67, 4.69, 4.54 และ S.D. = 0.40, 0.32, 0.39, 0.20, 0.37, 0.38, 0.34) ส่วนอีก 3 หน่วย มีความสอดคล้องในระดับมาก คือ หน่วยที่ 4 การผสมพันธุ์ และการวางไข่, หน่วยที่ 5 การอนุบาลลูกอ๊อด และหน่วยที่ 6 การอนุบาลลูกกบ (\bar{x} = 3.76, 4.21, 3.98 และ S.D = 0.41, 0.45, 0.26)

2.4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชาพิจารณ์ของกลุ่มบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ ในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.4.1 ด้านสมรรถภาพที่มุ่งเน้นให้เกิดขึ้น ควรมุ่งเน้นให้เกิดทักษะในการเลี้ยงกบนาและแยกแยะประเภทของกบนาตามความนิยมของแต่ละท้องถิ่นและสายพันธุ์

2.4.2 ด้านมโนทัศน์เบื้องต้นในการเลี้ยงกบนา ควรระบุสายพันธุ์ คุณสมบัติเฉพาะที่เป็นจุดเด่น ความนิยมของผู้บริโภค ประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการ

2.4.3 ด้านกระบวนการและการเลี้ยงกบนาควรกำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่ง่ายต่อการปฏิบัติและสามารถนำไปเป็นอาชีพได้

2.4.4 ด้านการจัดการและการตลาดเบื้องต้น ควรกำหนดรูปแบบการจำหน่าย

2.4.5 จำหน่ายเป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์

2.4.6 จำหน่ายเป็นกบมีชีวิต จำหน่ายเป็นอาหารแห้งที่สามารถใช้บรรจุภัณฑ์หรือหีบห่อเพื่อสร้างแรงจูงใจในการซื้อโดยเน้นหลักโภชนาการ

3. ผลการปรับปรุงหลักสูตร

จากการดำเนินการยกร่างหลักสูตรการเลี้ยงกบนา โรงเรียนบ้านอี่เม็ง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด และการประเมินหลักสูตรจากการทำประชาพิจารณ์โดยกลุ่มบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ และได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

3.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ได้ปรับปรุงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยเพื่อให้สอดคล้องกันทั้งหน่วยการเรียนรู้

3.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ คุณสมบัติที่ต้องการเน้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4, 5 และ 6 ได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และสื่อการเรียนการสอน ดังรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้เด็กได้เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริง

3.3.2 การประเมินผล ได้ปรับปรุงให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากยิ่งขึ้น

3.3.3 สื่อการเรียนการสอน เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สถานประกอบการ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ในการเล็งกบ เป็นต้น